

הנשיא לעניינים אקדמיים. הדיון נפתח בהרצאה של פרופ' שרה גורירוזנבליט על אוניברסיטאות פתוחות והוראה מרחוק, ובסיומו הציג פרופ' שמעון ינקלביץ, חבר ועדת פרידלנדר, את דוח הוועדה. ראוי לציין שדוח ועדת פרידלנדר מחמיא לאו"פ על הישגיה ומפריך את הטענות בדבר פגם בקיום ההנחיה המוגברת ובדבר תקינות ההסכמים שלנו עם מוסדות חיצוניים. הדוח מותיר פתח לדיון בכיוון התפתחותה של האו"פ לקראת הגדלת מספר התארים המתקדמים. הדיון העקרוני במל"ג טרם הסתיים, שכן נותרו שאלות שלא הספקנו להשיב עליהן, אך סוכם שיתקיים דיון לגופו של עניין בתכניות שהגשנו, כפי שדנים בהצעות של כל מוסד אקדמי אחר.

יש להניח כי גם בעתיד ימשך הוויכוח, בעיקר בכל הנוגע לאישור תארים מתקדמים. זו בעיניי החזית העיקרית אשר בה יהיה עלינו להתמודד, שכן פיתוח תארים מתקדמים – כולל תארים מחקרניים ומאוחר יותר גם תואר שלישי – הוא קריטי להתפתחות העתידית של האוניברסיטה הפתוחה. בנושאי תקצוב לא חלה לצערי כל התקדמות בדיון מול הוועדה, וזאת חרף הבטחות חוזרות ונשנות של הוועדה ללאמץ מודל תקצוב ייחודי עבור האוניברסיטה הפתוחה.

גם השנה קיימה המל"ג תהליך הערכת איכות עצמית בתחומים שונים. אצלנו נבדקו שני תחומים: מינהל עסקים

דוח זה מסכם את פעילות האוניברסיטה הפתוחה בשנה האקדמית תשס"ז. בפתח הדברים אני מבקש להדגיש את ההישגים העיקריים של האו"פ בשנה האחרונה, את הקשיים שניצבנו מולם ואת תכניותינו העיקריות לשנה האקדמית הבאה עלינו לטובה.

שנה זו, כקודמתה, עמדה בסימן של קונפליקטים מול המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) והוועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת), הן בהיבט של אישור תכניות חדשות והן בהיבט התקציבי. הקונפליקטים באו לידי ביטוי גלוי, כאשר הגשנו לאישור שתי תכניות חדשות לתואר מוסמך בפסיכולוגיה: פסיכולוגיה חברתית ונירופסיכולוגיה קוגניטיבית. בשלב הראשון פסלה הוועדה את התכניות על הסף, בנימוק שאפשרויות ההכשרה המעשית בתחומים אלה אצלנו הן מוגבלות ביותר ובטענה שהאו"פ אינה "מתאימה" להוראת מקצועות בעלי פן קליני/ מקצועי. לאחר שהוועדה נסוגה מהתנגדותה בעקבות ערעורנו, הועברו הבקשות כמקובל לדיון בוועדת המשנה לאוניברסיטאות של המל"ג. זו החליטה לקיים תחילה דיון עקרוני במליאת המל"ג באופי האו"פ ובעדיה. בסמוך לכך הגיש פרופ' יהודה פרידלנדר את מסקנות הוועדה בראשותו, שמינתה המל"ג בהרכבה הקודם לשם בדיקת מערך ההוראה של האו"פ וקשרינו עם מוסדות חיצוניים. ביולי קיימה מליאת המל"ג דיון באוניברסיטה הפתוחה, אופייה ויעדיה, בהשתתפות נשיא האו"פ וסגנית

בחורי ישיבה. קבוצה זו בולטת הן באחוזי הצלחה מרשימים בקורסים, הן בממוצע הציונים. אנו מקווים כי הפרויקט יורחב בשנה הקרובה.

פרויקט הסיוע לאוכלוסיות דוברי הערבית, הכולל בין היתר תרגום של ספרי לימוד בקורסי פתיחה, יצא השנה לדרך. אנו מקווים שהוא ישפר את ההתמדה של סטודנטים דוברי ערבית באוניברסיטה הפתוחה וימשוך ללימודים אצלנו יותר תלמידים.

השנה פתחנו את מרכז הלימוד החדש והנאה ע"ש אינגבורג רענגערט ברמת-אביב, שקלט כבר בשנת ההוראה הראשונה כ-17,000 הרשמות. בהתאם לציפיותינו, המרכז הזה משמש תחליף מעולה למרכזי הלימוד האחרים באזור תל-אביב, הממוקמים בעיקר בתוך בתי ספר.

השקנו השנה פרויקט חדש שכותרתו "פאר: פתיחת אוצרות רוח". זהו מיזם נועז, שנועד להעלות לרשת האינטרנט קורסים של האו"פ, כולל ספרי הלימוד במלואם, החומרים הנלווים להם וכן כלים טכנולוגיים מתקדמים. כל החומרים האלה יהיו פתוחים באופן חופשי לקהל הרחב. בכונתנו להעלות לרשת עשרה קורסים עד האביב ועוד ארבעים קורסים בתוך שנתיים. פרויקט זה מקדם באופן מרשים את השליחות החברתית והתרבותית של האו"פ – להפיץ ידע והשכלה אקדמית בקרב שכבות נרחבות ככל האפשר.

מבחינה תקציבית אנו מסיימים את השנה הנוכחית בתקציב מאוזן, ולא נזקקנו לזרבות התקציביות. הישג זה נזקף להתייעלות שלנו בכל התחומים וכן לעלויות בלתי-צפויות בהרשמות (בעיקר בסמסטר הקיץ), והוא מאפשר לנו בין היתר לתגמל את העובדים ולקדם את פיתוח האו"פ.

אלה המשימות העיקריות העומדות בפנינו לקראת השנה האקדמית החדשה: הגברת המחקר באוניברסיטה הפתוחה, המשך הרחבת הסגל הבכיר, המשך קידום סגל ההוראה האקדמי, טיפול בסוגיית המנחים, המשך הטיפול בהגברת ההתמדה של הסטודנטים שלנו, פיתוח תכניות לתארים מתקדמים והמשך הטיפול באוכלוסיות מיוחדות.

לסיום אני מבקש לאחל לכל משפחת האוניברסיטה הפתוחה שנה אקדמית פורייה ומנהה.

גרשון בן-שחר
נשיא האוניברסיטה הפתוחה

היסטוריה. הדוחות של הוועדות הבודקות היו טובים וכללו דברי שבח בשני התחומים. על רקע הביקורת הקשה שנמתחה כלפי מרבית התכניות במינהל עסקים של מוסדות אחרים, בלט במיוחד הדוח החיובי והמחמיא שקיבלה האו"פ. הביקורת העיקרית כלפינו נגעה בצורך לשפר את מעמד מרכזי ההוראה והמנחים, וכרוכה בה התובנה שמהלך כזה מחייב תקצוב של הוות"ת בהיקף גדול יותר מזה הנוכחי.

בעקבות דוחות ההערכה של המל"ג ועקב ההבנה שעתיד האו"פ תלוי בפיתוח תארים מתקדמים ובהגברת הפן המחקרי, החלטנו לגשת במרץ להרחבת הסגל האקדמי הבכיר. החלטה זו כבר מיושמת, ולקראת השנה האקדמית הקרובה יתווספו לסגל האקדמי הבכיר שישה חברים חדשים: שניים במדעי המחשב, שניים בהיסטוריה, אחד בתולדות האמנות ואחד בפסיכולוגיה. במהלך השנה הבאה נפתח כ-12 מכרזים חדשים, במגמה להגיע לקראת השנה האקדמית תשס"ט (אוקטובר 2008) לכ-70 חברים וחברות בסגל בכיר.

השנה התחלנו ליישם את המלצות הוועדה הפנימית לבדיקת מעמד מרכזי ההוראה וכ-100 מרכזי הוראה ותיקים הצטרפו לסולם הדרגות החדש. בימים אלה אנו מיישמים את ההמלצה לקבוע את היקף משרתם של מרכזי הוראה לתקופה של שנתיים, דבר שימנע תנודות בהיקפי המשרה מדי סמסטר. למרכזי הוראה העוסקים במחקר נפתחה גם האפשרות לקבל חצי שנה של פטור מחובות ההוראה והפיתוח כדי לעסוק במחקר, ושלושה חברי סגל ההוראה האקדמי כבר מנצלים אותה. נוסף על כך, ועדת המינויים שהוקמה לטיפול בדירוג של חברי סגל ההוראה האקדמי החלה למנות מועמדים לדרגה 4, אחד מכל מחלקה אקדמית. דרגה זו מיועדת רק לחברי סגל הוראה בעלי תואר שלישי העוסקים במחקר ברציפות ומקום עבודתם העיקרי הוא האו"פ. זוהי הדרגה הגבוהה ביותר במסלול הקידום של סגל ההוראה האקדמי.

בפורום האסטרטגי של האו"פ נמשכו הדיונים במבנה הארגוני של המחלקות האקדמיות והמינהל האקדמי, אך הם לא הגיעו לכלל סיום. הפורום האסטרטגי אימץ המלצה של ועדת אדהוק לייסוד תכנית לימודים לעבודה סוציאלית באוניברסיטה הפתוחה. בימים אלה מתגבשת הצעת התכנית לשם אישורה בוועדות האקדמיות הרלוונטיות, ובוזמן נבדקים המקורות התקציביים הנחוצים למימושה.

פרויקט לימודי האו"פ במגזר החרדי נמשך גם השנה, ועד כה נרשמו הישגים נאים לקבוצה הראשונה של 120

